

Fundusze Europejskie

Pomoc publiczna w ramach naborów dot. efektywności energetycznej budynków FE SL 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Kiedy pomoc publiczna zasadniczo wystąpi?

- Stacje ładowania samochodów elektrycznych;
- Projekt dotyczy: działalność w zakresie gospodarki mieszkaniowej, spółki wodno-kanalizacyjnej, muzea, hala widowiskowo-sportowa;
- Beneficjentem jest np. spółdzielnia, spółnota, TBS;
- Nie są spełnione wszystkie warunki wskazane w pkt. 207 Zawiadomienia Komisji;
- Instalacje fotowoltaiczne w systemie on-grid, jeśli nie jest spełniony którykolwiek z poniższych warunków:
 - główna działalność jest niegospodarcza
 - energia jest zużywana głównie na potrzeby własne (maksymalnie 20% ilości energii wytworzonej w danej instalacji nie jest zużywane na potrzeby własne w ujęciu rocznym)
 - rozmiar (zdolność wytwórcza) instalacji nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię elektryczną

PRZESŁANKI WYSTĄPIENIA POMOCY PUBLICZNEJ – TEST POMOCY PUBLICZNEJ

■ Art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

1. Czy wnioskodawca jest przedsiębiorcą w rozumieniu funkcjonalnym (wykorzystuje produkty projektu do działalności o charakterze gospodarczym)?
2. Czy transfer zasobów przypisywalny władzy publicznej jest selektywny – tzn. uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr?
3. Czy transfer skutkuje przysporzeniem na rzecz określonego podmiotu, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe?
4. Czy w efekcie tego transferu występuje lub może wystąpić zakłócenie konkurencji?
5. Czy transfer wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi?

Jakie dokumenty pomocowe dołączyć do wniosku?

- Załącznik 4.c Analiza zgodności projektu z zasadami pomocy publicznej i/lub pomocy de minimis – **zawsze, nawet gdy projekt nie jest objęty pomocą publiczną;**
- Formularze pomocy de minimis (**uwaga zmiany – nowy załącznik 4.d.1**) / innej pomocy niż de minimis;
- Zaświadczenie/oświadczenie dotyczące pomocy de minimis (**uwaga zmiany – nowy załącznik 4.d**);
- Sprawozdania finansowe – jeśli pomoc publiczna;
- Załącznik 4.e Oświadczenie dot. kwalifikowalności podatku VAT (**jeśli pomoc publiczna**) niezależnie od kwoty całkowitej wydatków.

Fundusze Europejskie

MOŻLIWE PODSTAWY PRAWNE UDZIELENIA POMOCY

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

MOŻLIWE PODSTAWY PRAWNE UDZIELENIA POMOCY

- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 stycznia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę ładowania lub tankowania, zakup pojazdów ekologicznie czystych lub bezemisyjnych oraz na wyposażenie pojazdów w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. poz. 89) – art. 36a rozporządzenia 651/2014
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607 z późn. zm.) – art. 38a rozporządzenia 651/2014

MOŻLIWE PODSTAWY PRAWNE UDZIELENIA POMOCY

- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693 z późn. zm.) – art. 41 rozporządzenia 651/2014
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 –
Uwaga [nowe Rozporządzenie MFiPR dot. de minimis](#)
- Inne możliwe do wyboru w ramach naboru

Artykuł 36a Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania

- **Infrastruktura ładowania nie może być już obejmowana pomocą na infrastrukturę lokalną!**
- wyłącznie pomoc przyznana na infrastrukturę ładowania lub tankowania, która dostarcza energię elektryczną lub wodór.
- Szeroki wachlarz kosztów kwalifikowanych (budowa, instalacje, urządzenia powiązane, przystosowanie gruntów lub dróg, koszty uzyskania powiązanych pozwoleń) + wytwarzanie na miejscu energii elektrycznej z OZE lub wodoru odnawialnego oraz koszty inwestycji w magazyny tej energii.

Artykuł 36a Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania

- **Intensywność wsparcia – 20 % kosztów kwalifikowalnych + bonusy za MŚP (20 % średnie przedsiębiorstwo, 30% małe przedsiębiorstwo) + 15 % wynikających z mapy pomocy regionalnej.**
- **Opłaty pobierane od użytkowników innych niż beneficjent lub beneficjenci pomocy za korzystanie z infrastruktury ładowania lub tankowania odpowiadają cenom rynkowym.**
- **W przypadku infrastruktury o mocy nie większej niż 22 kW, infrastruktura musi być zdolna do obsługi funkcji inteligentnego ładowania.**

Artykuł 38a Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach

- Całościowa zmiana przepisów;
- Pomoc **nie jest przyznawana** na: inwestycje podejmowane w celu spełnienia przyjętych i obowiązujących norm unijnych, kogenerację i systemy ciepłownicze lub chłodnicze;
- Koszty kwalifikowalne to całkowite koszty inwestycji. **Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne.** Jako dodatkowy element można kwalifikować zintegrowane na miejscu instalacje produkujące energię ciepłą i elektryczną z OZE, magazyny do tych instalacji, stacje ładowania dla użytkowników budynku, instalacje do cyfryzacji budynku, zielone dachy, instalacje to wykorzystania wody deszczowej – **dodatkowy zakres musi bezpośrednio wpływać na osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej lub środowiskowej;**

Artykuł 38a Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach

■ Pomoc prowadzi do poprawy charakterystyki energetycznej budynku pod względem energii pierwotnej. W rozporządzeniu wskazano pułapy % energii pierwotnej koniecznej do osiągnięcia, w porównaniu do stanu sprzed realizacji inwestycji. Pomoc może zostać również przyznana na poprawę efektywności energetycznej urządzeń grzewczych lub chłodzących wewnątrz budynku:

- **renowacja istniejących budynków:** poprawa charakterystyki energetycznej budynku pod względem energii pierwotnej o **co najmniej 20%**
- **działania renowacyjne dotyczące instalacji lub wymiany tylko jednego rodzaju elementów budynku – co najmniej 10%**

W naborach z działania 2.2 – minimalne zwiększenie efektywności energetycznej mierzone energią pierwotną 30% (warunek nie dotyczy budynków zabytkowych)

Artykuł 38a Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach

- Intensywność wsparcia: **30% kosztów kwalifikowanych** (wymiana montaż tylko jednego elementu budynku **to 25%**) + **bonusy za MŚP** (20% małe przedsiębiorstwa, 10% średnie przedsiębiorstwa) + **bonus 15% województwo śląskie** + **bonus 15%** (poprawa efektywności energetycznej budynku mierzonej w odniesieniu do energii pierwotnej o co najmniej 40 % w porównaniu z sytuacją sprzed inwestycji a poprawa charakterystyki energetycznej budynku jest ponad poziom minimalnych norm unijnych);
- **Progi notyfikacji:** pomoc inwestycyjna na połączone usprawnienia efektywności energetycznej i środowiskowej budynków, o której mowa w art. 38a ust. 7 i art. 39 ust. 2a: **30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt**

Artykuł 41 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji

- Całkowita zmiana przepisów – brak scenariuszy i instalacji referencyjnej;
- Dodatkowe wsparcie dla magazynów energii pochodzącej z instalacji OZE;
- Część związana z magazynowaniem musi odbierać co najmniej 75 % energii z bezpośrednio podłączonej instalacji wytwarzania energii z OZE w skali roku (dotyczy energii elektrycznej i ciepłej);
- Za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowity koszt inwestycji;
- **Progi notyfikacji:** pomoc inwestycyjna na ochronę środowiska, o ile nie określono inaczej: 30 mln EUR na przedsiębiorstwo na projekt inwestycyjny **(jeśli w projekcie tylko magazyn to...)**

Artykuł 41 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji

■ Intensywność pomocy nie może przekraczać:

a) **45 % kosztów kwalifikowalnych** w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii np. **PV, pompy ciepła,**

b) **30 % kosztów kwalifikowalnych** w przypadku każdej innej inwestycji objętej niniejszym artykułem np. **system zarządzania energią, magazyny energii,**

■ + bonusy za MŚP (20% małe przedsiębiorstwa, 10% średnie przedsiębiorstwa);

■ Brak premii 15% za woj. śląskie!!

POMOC DE MINIMIS

- Ze względu na niewielką wartość nie wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi i/lub nie zakłóca konkurencji;
- Pomoc de minimis ≠ pomoc publiczna;
- Bardziej jako charakter uzupełniający;
- **Nowe rozporządzenie dot. pomocy de minimis: Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 598).** Treść w/w rozporządzenia znajduje się pod tym adresem: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000598>
- Limit 300 000 EUR w okresie ostatnich trzech lat / jedno przedsiębiorstwo;
- Jedno przedsiębiorstwo = podmioty powiązane w sposób określony w art.2 ust.2 rozporządzenia nr 2023/2831.

Efekt zachęty

- Pomoc publiczna udzielana w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 **MUSI SPEŁNIAĆ EFEKT ZCHĘTY (ARTYKUŁ 6)**

Pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności

- Ogłoszenie przetargu, które wiąże się z koniecznością podpisania umowy z wykonawcą, będzie stanowiło rozpoczęcie prac nad projektem. Aby efekt zachęty był spełniony, w warunkach przetargu należy zawrzeć zastrzeżenie, iż umowa zostanie zawarta pod warunkiem przyznania dofinansowania

- **Uwaga: efekt zachęty nie dotyczy pomocy de minimis**

Fundusze Europejskie

DZIAŁALNOŚĆ POMOCNICZA PKT 207 ZAWIADOMIENIA KE

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Działalność pomocnicza

Konieczne spełnienie wszystkich warunków **pkt 207** **Zawiadomienia Komisji:**

- Infrastruktura jest wykorzystywana prawie wyłącznie do celów działalności niegospodarczej;
- Działalność gospodarcza jest bezpośrednio powiązana z eksploatacją infrastruktury niegospodarczej lub jest konieczna do eksploatacji infrastruktury niegospodarczej lub jest nieodłącznie związana z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym;
- Działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe (ta sama przestrzeń jest wykorzystywana do działalności niegospodarczej i pomocniczej gospodarczej);
- Działalność gospodarcza nie przekracza 20 % w odniesieniu do rocznej wydajności infrastruktury. Wskaźnik musi być weryfikowalny i niezmienny przez cały okres monitorowania wykorzystania przedmiotu projektu;

Działalność pomocnicza

- Działalność pomocnicza = typowe udogodnienie (kawiarenka, fotograf w urzędzie, fryzjer w szpitalu, mały sklepik w szkole) – musi służyć celom niegospodarczym oraz mieć ograniczony zakres (max. 20% powierzchni całej infrastruktury);
- Należy wyeliminować ryzyko subsydiowania skrośnego (punkt 206 Zawiadomienia KE) = stosować wyraźną odrębności rachunkową oraz przypisywanie kosztów i przychodów w odpowiedni sposób;

Monitorowanie wykorzystywania wytworzonej w ramach projektu infrastruktury odbywa się przez cały okres amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, a nie tylko przez okres trwałości.

Przy łącznym spełnieniu wskazanych warunków, można wykluczyć występowanie pomocy publicznej/pomocy de minimis.

Działalność na rynku wytwarzania energii

Wytwarzanie energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci z możliwością bezgotówkowego rozliczania nadwyżek, czy też ich sprzedaży, **stanowi działalność gospodarczą** w rozumieniu przepisów unijnych, ponieważ stanowi oferowanie towaru (energii) na rynku.

Działalność na rynku wytwarzania energii

Zgodnie z interpretacjami KE w zakresie stosowania pkt 207 Zawiadomienia dopuszczalne jest uznanie wprowadzania do sieci wyprodukowanej energii elektrycznej za działalność pomocniczą (tj. niegospodarczą na potrzeby stosowania zasad pomocy publicznej), jeżeli:

- główna działalność podmiotu ma charakter niegospodarczy (np. osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jednostki administracji publicznej);
- energia jest zużywana głównie na potrzeby własne podmiotu, tj. maksymalnie 20% ilości energii wytworzonej w danej instalacji (w skali roku, po zbilansowaniu) nie jest zużywane przez podmiot na potrzeby własne; oraz
- rozmiar (zdolność wytwórcza) instalacji nie przekracza realnego zapotrzebowania podmiotu na energię elektryczną.

Fundusze Europejskie

LOKALNY CHARAKTER DZIAŁAŁOŚCI

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Brak wpływu na wymianę handlową

Możliwość wykluczenia wpływu dotacji na wymianę handlową między krajami członkowskimi, jeśli działalność objęta pomocą:

- Ogranicza się do rynku lokalnego (ograniczony obszar geograficzny, odległość od granicy, zaspokojenie rynku lokalnego)
- Ukierunkowana na regionalną bazę klientów (publiczność ograniczona lokalnie, atrakcyjność wystaw/imprez/wydarzeń, promocja, oferta w języku ojczystym)
- Ograniczona wielkość działalności (skala wystaw/imprez/wydarzeń)
- Brak lokalnej konkurencji (z zagranicznym udziałem)
- Brak dowodów transgranicznych inwestycji w zakresie podobnej infrastruktury w regionie

Nie ma znaczenia wielkość pomocy, ani wielkość przedsiębiorstwa. Analiza oparta na dowodach przedstawionych, które udowadniają brak wpływu na wymianę handlową.

Fundusze Europejskie

BENEFICJENT FUNDUSZOWY, BENEFICJENT POMOCOWY

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Beneficjent funduszowy, beneficjent pomocowy

- Należy rozróżniać beneficjenta w rozumieniu regulacji funduszowych oraz beneficjenta w rozumieniu regulacji z zakresu pomocy publicznej/pomocy de minimis.
- Beneficjent funduszowy to podmiot, który jest uprawniony do aplikowania o środki w ramach EFRR i FST.
- Beneficjent pomocy publicznej i/lub pomocy de minimis to podmiot, który ze wsparcia ze środków unijnych czerpie bezpośrednio korzyści. Beneficjent funduszowy może być jednocześnie beneficjentem pomocy, ale nie musi.
- **W przypadku projektu partnerskiego pomoc publiczna może być udzielona partnerowi wiodącemu oraz również partnerom, jeśli są oni odpowiedzialni za zadanie w projekcie i mają przypisane konkretne wydatki.**

Fundusze Europejskie

POZIOMY POMOCY PUBLICZNEJ POMOCY DE MINIMIS

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Poziomy pomocy publicznej / pomocy de minimis

- Pomoc publiczna w ramach Rozporządzenia Komisji nr 651/2014 = pomoc na poziomie właściciela infrastruktury.
- Pomoc musi być przejrzysta, za jaką można uznać wyłącznie pomoc przyznawaną na poziomie właściciela/inwestora infrastruktury. Jej dalsze przetransferowywanie na kolejne poziomy, tzn. poziom operatora i użytkowników końcowych może nie mieć charakteru przejrzystego.
- Aby wykluczyć występowanie pomocy publicznej na poziomie operatora, udostępnienie/przekazanie infrastruktury musi nastąpić po cenie rynkowej.
- Ograniczenie udzielenia pomocy publicznej przez beneficjenta na kolejnych poziomach wynika z brzmienia definicji tego podmiotu zawartej w art. 2 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 – NIE DOTYCZY TO POMOCY DE MINIS.

Fundusze Europejskie

KOSZTY POŚREDNIE

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Koszty pośrednie

- Jeśli w projekcie wystąpi pomoc publiczna/pomoc de minimis (wydatki wskazane w polu E.3.1) = koszty pośrednie powinny być objęte pomocą de minimis, do dostępnego limitu;
- Projekt z częściową pomocą = jedna z poniższych opcji:
 - przypisanie pomocy de minimis do wielkości dofinansowania kosztów pośrednich, do posiadanego limitem;
 - ustalenie wielkości dofinansowania kosztów pośrednich, obejmujących jedynie część wydatków bezpośrednich nieobjętą pomocą = brak pomocy de minimis w kosztach pośrednich. UWAGA! Opis tej sytuacji (w tym wyliczenia) należy wskazać w polu E.1.2. Zadania w projekcie - koszty pośrednie lub A.4.2. Pomoc de minimis.
- **Jeśli wnioskodawcą jest JST:** Gmina/Miasto prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem swojego urzędu, dlatego pomoc de minimis na dofinansowanie kosztów pośrednich będzie sprawozdawana na Urząd Gminy/Miasta.

Fundusze Europejskie

NAJCZĘŚCIEJ POJAWIAJĄCE SIĘ BŁĘDY

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Najczęściej pojawiające się błędy

- Brak uzasadnienia spełnienia wszystkich warunków wybranej pomocy publicznej / pomocy de minimis (w szczególności limitu na jedno przedsiębiorstwo szeroko rozumiane)
- Brak kompletnego uzasadnienia dla spełnienia efektu zachęty (uwaga na ogłoszone przetargi)
- Brak załącznika 4.c. – pomoc publiczna
- Test pomocy wypełniony dla całości projektu, nie dla poszczególnych budynków, rodzajów działalności
- Brak sprawozdań finansowych / linków, gdzie są one dostępne, w sytuacji kiedy projekt objęty jest pomocą publiczną
- Dokumenty pomocowe przedstawione przez wnioskodawcę, a nie beneficjenta pomocowego

Najczęściej pojawiające się błędy

- Brak uzasadnienia spełnienia wszystkich przesłanek uznania działalności gospodarczej za pomocniczą względem działalności niegospodarczej (punkt 207 Zawiadomienia KE) – brak m.in. wyliczenia dla wskaźnika wydajności infrastruktury w skali roku, błędny wskaźnik, brak inf. co to za działalność
- Brak informacji dot. rodzaju instalacji fotowoltaicznej: on-grid czy off-grid
- Brak uzasadniania dla uznania działalności w zakresie odprowadzania energii do sieci za działalność pomocniczą względem głównej działalności niegospodarczej – brak m.in. danych dotyczących zapotrzebowania infrastruktury na energię w porównaniu z ilością energii elektrycznej jaką wyprodukuje instalacja OZE

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Patrycja Rojek
Grzegorz Barański

Referat oceny projektów 1
Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie